

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את שמחתך • שורש חיפוש השמחה • פרק טו'

עומק נקודת הקלקול שמונחת בשמחה, כי בשעה שאדם בא לכלות ולצאת מהגוף של העצב, אז הוא מעורר את עצם הקיום של השמחה, שבין כך ובין כך צריך לחול. זה הניצוץ של השמחה שחלה אצל בני אדם, שמנסים לצאת מגופם. אבל מדוע זה לא אמת, כי הם לא שמחים באמת בהתגלות של השלש יסודות. אלא הם שמחים בעצם ההסתלקות של העפר. אבל מאיפה נובעת ההתנוצצות של השמחה? כי הנפש במעמקיה מרגישה, שברגע שיסתלק העפר, אז מה יקרה, הוא חוזר לשלוש יסודות. שלוש יסודות יסודו הוא שמחה. אבל אותם בני אדם בשעה שמנסים לצאת מהגוף, אבל סוף כל סוף זה יציאה כמימרא, אבל בעצם הם נשארו במדרגת גוף, אז בעצם אין להם התגלות אמיתית, של השלש יסודות שזה שורש השמחה. מצד כך הם נשארים בנקודת העצב. נמצא שהשמחה שלהם היא בעומק, כולה דמיונות. זה לא שזה שמחה לזמן ולאחר זמן היא פגה. אלא גם בזמן שהוא שמח, זה שמחה מעלמא דדמיון, זה לא שמחה באמת. שמחה באמת זה שמחה במה שיש. שמחה במה שהיה ונסתלק, זה לא שמחה.

מה קורה אצל אותם בני אדם, ששמחים שמחה בגוף? בהרגשה שהם הצליחו לצאת מהגוף, וכביכול האור המקיף מאיר את השלוש יסודות שבהם שמחה, משם הם מנסים לשמוח. אבל לפי האמת הרי הם לא יצאו מהגוף, זה בריחה לרגע, ולכן השלש יסודות לא יכולות להתגלות, כי הם לא יצאו לגמרי מהגוף. הרי שזה בעצם הארה רחוקה מאוד של שמחה, שאין לה על מה לחול. לכן זה שמחה במימרא, וגם באותו זמן זה לא שמחה אמיתית, כי זה לא שמחה של גילוי השלש יסודות, בלי יסוד העפר.

דע את ביטחונך התמודדות עם פחדים מהנודע ומהלא

תיקון הפחד מהנודע

עד כמה שהבנו כי תפיסה מקולקלת של חווית אירועי קושי מהעבר היא השורש המוליד את כל הפחדים מהעתיד. וכן עד כמה שהשכלנו את ההיגיון בכך שאילו האירוע היה נחוה צורה מתוקנת, לא היה נולד פחד. ממילא נבין כי התרופה לפחדים שכבר נצרבו בנפש ופוקדים ומעוררים את האדם לפחדים, היא דווקא לחזור ולחוות את אותן החוויות שוב, רק הפעם לחוות אותם בצורה המתוקנת, כפי שהתבאר, ונרחיב בהסבר.

לאחר שאדם ישב התבונן חקר והבין בצורה ברורה מהו בדיוק הדבר שקרה בעברו שגורם לו לפחד ממנו בעתיד. הוא מייחד לעצמו זמן של שקט, זמן בו הוא יושב בדד ומתכוון לעבוד עם עצמו לתקן את שורש הפחד. הוא מנסה להפעיל את כוח הדמיון ולשחזר באמצעותו כאילו אותה תקופת הקושי עוברת עליו כעת. הוא מעביר בעיני רוחו את הלך הדברים כפי שאירעו שלב אחרי שלב, ועל כל שלב מהשלב הוא מחבר את עצמו לבורא עולם. הוא מנסה לדלות כמה שיותר כוחות של אמונה עמוקה וברורה שכל מה שקורה איתו הם מעשיו של הקב"ה בכבודו ובעצמו. הוא שואל את עצמו - 'אתה מאמין באמת כי הקב"ה הוא זה שעושה את מה שנעשה איתך?'. ואז הוא מחדד את ההכרה באמונה הפשוטה - וודאי מי שעושה לי את מה שנעשה איתי זה רק הקב"ה. וכן בכל שלב הוא שואל את עצמו - 'למה הקב"ה עושה לי את זה? האם אני מאמין שבאמת הוא עושה את זה לטובתי?'. ואז הוא מחדיר לעומק הלב את האמונה שוודאי כל מה שהקב"ה עושה איתו הוא לטובתו, להשלימו, לתקנו, לישרו להצלחתו. וכן הוא שואל את עצמו - 'האם ברור לי שהקב"ה עושה את זה מתוך אהבה אלי? האם אני באמת מרגיש בלב שלי שהשי"ת אוהב אותי?', ואז הוא מנסה למלא את לבו בהרגשה ברורה שוודאי הקב"ה עושה זאת מתוך אהבה גמורה אליו, והוא עצמו מרגיש נאהב וגם אוהב לאביו שבשמים.

כל זאת מדובר כאשר האירוע מהעבר שגורם לפחדים בעתיד ברור לגמרי, האדם זוכר היטב מה הדבר שקרה עמו והביא אותו לפחדים הידועים לו. ברם ישנם פעמים שהוא לא זוכר וגם לא מצליח להיזכר מי ומה בדיוק היה הדבר שגורם לו כעת לפחד ממצב מסוים. אך על כל פנים, די מבורר לו מהו הדבר ממנו הוא מפחד כעת או מהו המצב שמעורר בו את הפחד החזק. כמו כן, ישנם מצבים שהבירור מעלה כי הגורם לפחד הוא לא דווקא אירוע שקרה לאדם עצמו אלא מדובר בפחד שנחקק בלב מחמת שהוא ראה אדם אחר סובל. וכן ישנם מצבים שהאדם שמע שמועה על דבר רע שקרה לאנשים

מכך, הם סובלים פחדים מהלא נודע, אך הם עצמם אינם מודעים לכך שהם מפחדים. אלא שניכרים בהם כל מיני סימנים חיצוניים ותופעות חריגות הנובעות מחמת הפחד מהלא נודע: הם סובלים מהתפרצויות רגשיות - בהלה, בכי, זעם. האנשים הללו סוערים, הם חסרי סבלנות, אין להם אפשרות לחיות בצורה רגועה ושקטה. כלומר, הם אינם מודעים לשורש הבעיה שהוא הפחד מהלא נודע, אך הם מודעים לתופעות הסבל שנגרמות כתוצאה מהפחד.

חלק גדול מאותם סובלי פחדים מהלא נודע, ניגשים לכל מיני מטפלים בשיטות שונות ומשונות שיחקרו ויגידו להם מהי הסיבה שבגינה הם חווים סבל חרדתי. חלקם מודרכים ליטול תרופות שישקיטו וירגיעו אותם בשעה שפוקד אותם התקף פחד או סערת רגשות עוצמתית.

אנו כדרכנו נעמוד על השורשים מהם נובעים פחדים אלו, ולאחר מכן נציע דרכי פעולה שורשיות על פי התורה על מנת לתקן את הבעיה בשורשה.

ישנם כמה קווים כלליים של סוגי פחד מהלא נודע: פחד מחמת חטאים, פחד להחטיא את הייעוד הפנימי ואת התכלית האישית, פחד מבדידות.

כיוון שכל אחד מהקווים הללו הוא ענין ונושא רחב ועמוק לכשעצמו. על כן צריך להבין כי מהלכי התיקון בכל אחד מתחומים אלה אינו יכול לבוא לידי ביטוי בעצות מעשיות ופתרונות פרקטיים מהירים מהיום להיום. אלא מהלכי התיקון כאן יצריכו כניסה לתהליכים ארוכי טווח של בניין הנפש ותיקון אורחות החיים.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

דבר לא קורה במקרה, אלא הכל מכוון ומושגח בדקדוק גמור. אנו מאמינים לחז"ל - 'אין יסורים בלא חטא', ממילא אם אין חטא - אין סיבה שנתיישר בייסורים, לא יהיו יסורים. ממילא אין טעם לפחד שמא מה שראינו או שמענו מאחרים יבוא עלינו, כי זה לא קשור אלינו. וכך הוא מעביר את הדברים שלב אחר שלב, ושואל את עצמו את אותן שאלות, ומחדד לעצמו את ההכרות האמוניות בהשגחת הבורא, ושכל פעולותיו לטובת הנבראים. כמו כן, הוא מגלה את תחושות הלב לעצם היותו נאהב לבוראו, ומוציא לפועל את רגשות האהבה שלו לאביו שבשמיים.

לאחר שחזור סיבת הפחד עם תפיסה חוויתית שכזו, כבר מתקלפת ויורדת שכבה נכבדת מקליפת הפחד העוטה על הלב, ואנו כבר פחות מפחדים. אפשר לחזור שוב ולצייר בדמיון את אותן השלבים שוב, ושוב להתחזק באמונה, בהכרה שהכל לטובה ומתוך אהבת הבורא לנבראיו. פעם, ופעמיים ושלוש וארבע, כמה שצריך. כל פעם מתקלפת עוד שכבה מקליפת הפחד, עד שלבסוף האמונה מתגברת על החששות ומוחקת אותן או ממעטת וממזערת אותן למידה הפחותה ביותר שניתן. בכל חזרה שכזו האדם מרגיש כי החקיקה של הפחד הולכת ונחלשת, ולעומתה לבו הולך ונעשה יותר אביר אמיץ וחזק.

פחד מהלא נודע

פחד מהלא נודע הוא פחד פנימי עלום הנובע מנקודה שגבוהה מהשגתו השכלית של האדם. לפיכך הוא מרגיש את הפחד, אבל הוא אינו יודע ממה הוא מפחד. הוא חש כי הנפש שלו אינה רגועה, היא מפוחדת. אך לו עצמו אין שום דרך שכלית להבין מה קורה איתו, וגם לא דרך לבטא את הדברים בפיו. יתר על כן, ישנם אנשים במצב שפל

במקום אחר, ובאותה העת הוא מקבל את הדברים בצורה מקולקלת - נכנסים בו פחדים וחרדות שחס ושלוש לא יבואו עליו אותן הרעות ויפגעו בו.

כך או אחרת, לאחר שהוברר מהו הדבר שגורם את הפחד פועלים באותה הדרך שהסברנו. משחזרים ומציירים שוב בכוח הדמיון את התחושות שעברו עליו בשעה שהוא הביט על סבלו של פלוני, או שהוא חוזר בדמיונו לאותה שעה בה סיפרו לו את אותה שמועה רעה, או שהוא פשוט משחזר את המצב שידוע לו שגורם לו לפחד גם מבלי להבין מה הסיבה לכך מעברו. והשחזור נעשה מתוך עומק של אמונה ואהבה לקב"ה. האדם חוזר ומשנן ומחדיר לעצמו את האמונה - וודאי, הקב"ה עשה עושה ויעשה לכל המעשים, וכל מה שהקב"ה עושה הכל מכלל כל רק לטובת הנבראים. הקב"ה אוהב את כל נבראיו. הוא יודע תעלומות סתרי כל חי, וכל מעשיו מושגחים בדקדוק עצום להביא את כל הנבראים לתיקונם המושלם. על דרך כלל אין לנו הבנה ברורה בהנהגתו של הקב"ה לא הקרובה ובטח שלא הבנת הנסתרות בהנהגתו. אבל אנו מאמינים שהדיין דן דין אמת - 'אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא'. ואם כן, הגם שפלוני נראה במצב ממש עלוב וקשה, סובל ומר לו. על אף ששמענו דברים מחרידים שקרו לאלמוני, ואנו מרגישים נורא נוראות, שרק לא יבוא עלינו כאלו זועות. אולם עלינו להתחזק באמונה - הקב"ה פועל צדק. הוא ודאי הקדים תרופה למכה. וממכה עצמה הוא עושה רטיה ותרופה. אולי עצם כך שראינו או שמענו על סבלם של אחרים נועד ליישר את עקמומיות הלב שלנו, ותו לא. או אולי נועד לכך שנרחם עליהם ונתפלל בעדם. מכל מקום, אין שום סיבה לפחד - 'אולי גם לי יקרה...', כי אנו מאמינים שאין מקרה בעולם, שום

זה לעיתים. כאשר האדם יוצא מגופו, ונשמטו בגן עדן, שם השמחה יכולה להיות שמחה יותר עליונה, מצד הבריחה מהעפר. אבל בתוך מערכת עולם הזה, אין שמחה שיסודה כשמחה של בריחה מעפר, בצורה היסודית שבדבר, כי זה לא צורת הבריאה. [וודאי שלזמנים מסוימים ראוי לכל נפש לברוח מיסוד העפר, ולהשקיע את עצמה בצורת התנתקות מוחלטת מהאי עלמא, ומכוח כך להגיע לנקודת שמחה. אבל זה שלב בתהליך, לא זה עיקר העבודה של האדם כאן בעולם. זה יסוד ברור, לא ניכנס בו עכשיו].

השמחה אם כן שמתגלה בהאי עלמא, היא שמחה במציאות שהדוגמא הברורה לכך, היא שמחת שלוש רגלים. חציו לה', חציו לכם. כלומר, השמחה עדיין מולבשת כאן בתוך מציאות החומר. נחזור אם כן לראשית הדברים שדיברנו, מהו החלק של החומר שמהווה את נקודת השמחה. כאשר משמחים את האדם בדברים חיצוניים, שאלנו בהתחלה לכאורה, אין מערבים שמחה בשמחה. תשובת הדבר, זה על מנת לעורר את הגוף לשמוח, אבל מכח כך להיכנס לנשמה. ואחרי שאדם מכוח הגוף שהתעורר, נכנס לנשמה ששמחה, עכשיו מכוח מה הגוף שמח, אם הגוף ימשיך לשמוח מדין קליות ואגוזים, וימשיך לשמוח מדין בגדי צבעוניים, אז בדקות יש כאן מערבים שמחה בשמחה. זה היכי תמציי צריך לעורר, את שמחת הגוף, אבל אחרי שמחת הגוף התעוררה, והוא רוקד.

מעין מה שראו בשמחת השואבה וכדומה, אז הגוף משווה את עצמו לקבל גם את הארת השמחה, שמונחת בנשמה. זה נקרא שמחת שלוש רגלים. שמחת שלוש רגלים הוא שגם הגוף מקבל את הריח, של השמחה של הנשמה. כמובן שזה לא באותו עומק של שמחת הנשמה, הנשמה בוודאי שמחה הרבה יותר, ממה שהגוף שמח. אבל בשמחת שלוש רגלים, על אף שתחילת ההתעוררות של השמחה מגיעה, מקליות, אגוזים, בגדי צבעוניים. אבל אחרי שהתעוררה השמחה הפנימית, עכשיו במה הגוף צריך לשמוח, הוא צריך לשמוח באור הפנימי. אם הוא שמח באור הפנימי, זה השמחה האמיתית שמתגלה.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

מסתלק מהעפר, אלא הוא מעלה את העפר לשלוש יסודות.

שמחת שלוש רגלים

עכשיו נבוא לבאר ביתר ביאור, אין שמחה אלא בבשר בזמן שבית המקדש קיים (פסחים קט, א). בשר בהיפוך אותיות, שבר. בית המקדש חרב, אין שמחה אלא בין. יין כמו שאמרו חז"ל (יומא עו, ב), זכה - משמחו, לא זכה - משממו. יין אומרים חז"ל (שם) מלשון יללה באה לעולם. אשה, במה הוא משמח אותה, בבגדי צבעוניים. צבע, זה אותם אותיות בהיפוך של שורש עצב. הוא הופך את העצב לשמחה. קטן במה הוא משמחו, קליות ואגוזים. אגוז נודע שהוא בגימטריא חטא, לכן לא אוכלים ממנו בראש השנה. אז אם כן במה משמחים את כולם, ביללה, בחטא, בקלות ראש של הקליות, אלא הביאור הוא, כל השמחות האלה זה לשמוח ממקום החטא של יסוד העפר.

כל השמחות האלה שהוא משמח, הוא לא משמח בזה שהוא מסתלק מהעפר, הוא מעלה את העפר למקום השלש יסודות. זה שמחת שלוש רגלים. שמחה - ש'. שלוש יסודות, ושמחת שלוש רגלים זה הכול אותו שורש. זה שמחה בשלוש היסודות. שהעפר עולה ל - ג' יסודות. זוהי שמחה בקדושה. מצד כך, לא שאני שמח בהיבדלות מהעפר, אלא אני מעלה את העפר ומגלה את השמחה בעפר עצמו. זה נקרא שמחה לארצך, על אף שזה ארץ, חומר.

נחלקו בגמרא (פסחים עח, א) אם כולו לה', או כולו לכם. או חציו לה' וחציו לכם. חציו לה' - זה מצד השלוש יסודות העליונים. חציו לכם - על אף שזה מגיע ממקום של עפר, יש שמה שמחה במועד. השמחה האמיתית בנפש הוא, שהאדם מגלה ביסוד העפר עצמו, את כח השמחה. יש שמחה שהאדם נמצא כאן בעלמא. ושהוא הצליח לעלות מהעפר, בזה השמחה היא יותר גדולה מאשר שהוא ברח מהעפר.

השמחה הפנימית היא שמחה, כאשר לא רק נבדלים מהעפר, אלא שמחה ששמחים עם העפר. נבין, כאן בעולם הזה, אי אפשר לשמוח שמחה שבורחים לגמרי מהעפר. גם אם אדם יברח כאן מהעפר, הוא יכול לברוח מהעפר לזמן, אבל אי אפשר לברוח גם באותו זמן בריחה גמורה מהעפר, וסוף כל סוף לגוף, וגם אם הוא יצליח לברוח כמה שהוא יברח,

איך השמחה מצד הקדושה כשאדם הוא רק בורח, דוגמא הברורה לכך למאוד, (תהלים קיט, צב) לולא תורתך שעשועיי, אז אבדתי בעוניי. מה עושה אדם שיש לו צרה, אם הוא נופל, אז הוא נופל בצרה והוא עצוב. אבל אם הוא באמת, בר דעת ובר תורה, אז הוא בורח מהמציאות לתורתך שעשועיי.

שמחת העלאת הגוף

בשמחה יש שלושה שלבים, יש שמחה של גוף, שהאדם מנסה לברוח מהגוף, ומכוח כך הוא מנסה לשמוח. השלשה יסודות מאירים לו כאור מקיף רחוק, אבל הם לא יכולים להיקלט, כי הוא בעצם שייך לגוף, והוא רק ברח ממנו רגע קט כמימרא, לכן אין שמה שמחה אמיתית כי היא לא יכולה להיקלט בגופו, ומגופו הוא לא יצא, אז השמחה הזו היא הוללות לרגע. שמחה יותר עליונה, זה שהאדם ברח מהגוף, ובאמת נכנס לשלש יסודות. שמחה עוד יותר עליונה, שהוא מאיר את השמחה בתוך העפר. זה השמחה האמיתית שהיא שמחת המועד.

נתבאר דשמחה של קדושה, שורשה בשלש יסודות כאשר האדם יוצא מהעפר. אבל מה קורה לאדם אם הוא יצא? הוא לא יוצא כיציאה בלבד, אלא הוא יוצא כמציאות גלויה. הדוגמא הברורה לכך: כי בשמחה תצאו (ישעיהו נה, יב), שיתגלה בשמחת המתים, לא יתגלה שם רק שיצאנו מעפר, או שהגוף יקום לתחיה, ויבנה, אלא הנשמה תישא את הגוף, זה נקרא שמחה אמיתית, זה לעתיד לבוא. שמחה אמיתית דלעתיד לבוא, זה לא כשאני יוצא מהעפר, לא שהנשמה תושפל לגוף, אלא אני מעלה את העפר למדרגה של השלש יסודות, זוהי שמחה דקדושה.

כל יסוד של שמחה אמיתית, יסודה בשלש יסודות. כל עצבות יסודה מיסוד העפר. האם אפשר להבדיל את העצבות מהעפר, מאז שחטא אדם הראשון, שנאמר בו (בראשית ג, יט) כי עפר אתה ואל עפר תשוב, נאמר: (שם יז) בעצבון תאכלנה. (שם טז) בעצב תלדי בנים, וכיוצא בזה. העפר והעצבות כרוכים זה בזה. ואם יש אדם שרוצה לצאת מהעצבות מצד הנקודה הפשוטה, אז הוא צריך לצאת מהעפר. מצד השמחה דקדושה, (ישעיהו נב, ב) התנערי מעפר קומי, אבל כאשר היא מתנערת היא עולה יחד עם העפר, ומעלה אותו לשלש יסודות. זה נקרא שמחה של קדושה. שמחה של קדושה זה לא שהאדם

בלבביפדיה אברהם

שנה, לפי שהיה ממהר לשוחטו. ועיין ספר הגמטריות (ויצא, אות ט'). ובמדרש רבה (וירא, נו, ז) אמרו, אברהם אברהם - תני ר' חייא, לשון חיבה, לשון זרוז, ר' אליעזר בן יעקב אמר, לו ולדורות. וכתב במלבי"ם על אתר וז"ל, ר"ל, קריאת השם הוא לשון חבה, וכפל הקריאה הוא לזרוז, עכ"ל. אולם יעוין תורה תמימה על אתר שביאר שעצם ההכפלה הוא חיבה, עיי"ש ביאורו. וכן הוא באמרי שמאי על אתר. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר סוכת שלום, פרקים ה, י"ב).

ובזוה"ק (וירא, קכ, ע"א) אמרו, אברהם אברהם, בתראה שלים, קדמאה לא שלים. ועיין שם (נשא, קלח, ע"א), ושמו"ר (ב, ו), ובמד"ר (יד, כ). וביאר בצרור המור (בראשית, כב, יב) וז"ל, כי עכשיו אחר הפועל הוא שלם, אבל קודם הפועל לא היה שלם, כי היה בחיריי וראוי להטות אחר דעת רוב בני אדם, עכ"ל. וכן הוא בזוה"ק (בלק, קפז, ע"א) משה לא הוה ביה פירודא, דכתיב משה משה, דלא פסיק טעמא, כמ"ש אברהם אברהם, (שבאברהם) דפסיק טעמא בגין דהשתא (כאשר נימול) הוה שלים מה דלא הוה מקדמת דנא. אולם עיקר שלמותו קנה בעקידה (משא"כ בברית נקרא תמים, התהלך לפני והיה תמים), וכמ"ש בכלי יקר גבי העקידה (על אתר) וז"ל, ומה שלא קראו בפעם ראשון ב' פעמים לשון חבה, לפי שעדיין לא נודע חבתו לכל באי עולם, כי שמא לא יעמוד בנסיון, ואחר שעמד בנסיון אז נראה לעין כל ביתר שאת ויתר עז על זולתו, ע"כ קראו אברהם אברהם שני פעמים, עיי"ש. ועיין קול ברמה (אות קס"ח).

וטעם נוסף מצינו במלבי"ם על אתר וז"ל, כפילת הקריאה באו אל שני חלקיו, אל הגוף ואל הנפש (ואמרו (תנחומא, שמות, יח) כל מי שנכפל שמו הוא בשני עולמות, נח נח אברהם אברהם וכו'), שתחילה קרא אל הגוף שיתפשט מחומריו ויוכן אל הנבואה, ואז קרא אל חלק השמים ממעל שהיא הנפש, עיי"ש. ועיין עוד בדבריו באילת השחר (פרק טו) על כללות כפילת מלים בלשון הקודש. וכתב ברוח חיים (אבות, א, א) וז"ל, אברהם אברהם, פסיק טעמא בגויה, ר"ל בין אברהם דלעילא שהוא הנפש בשורשה בעולם העליון ובין אברהם השני כשהיא מולבשת בגוף בקצה האחרון שלה, יש הפסק בגויה, שהגוף הוא המפסיק שלא נזדכך חומר כ"כ באופן שלא יהיה חוצץ ומפסיק, עיי"ש. ועיין ספר הברית (ח"ב, מאמר ח', אותות הנבואה, פ"א). ועיין שער מאמרי רשב"י (נח), ושערי קדושה (ח"ג, ש"ה). ועיין ספר הליקוטים (בראשית, ג).

וכתב בכתב והקבלה על אתר וז"ל, היתה נפשו דבוקה באהבת רצון קונו, עד שכל מחשבתו וכל רעיונותיו היו טרודים כ"כ באהבה עזה בקיום מצוה זו, עד שלא נשמע לאזניו קריאת שמו בפעם הראשונה, רק אחר קריאה שניה נתעורר לשמוע (רמ"א), עכ"ל. וכן הוא בהעמק דבר על אתר.

ועיין ספר העקרים (מאמר א, פרק יא), ומחשף הלבן (וירא), ומעגלי צדק (אות מ), וחיים וחסד (בהעלותך), ומאור עינים (לך לך), ועבודת ישראל (חיי שרה), ושפת אמת (וירא, תרנ"ח), ופרי צדיק (בלק, אות ח'), ואמרי נעם (תולדות). ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שלישי"א במיוחד לעלון זה

בראשית, כב, ו – ויקח אברהם את עצי העולה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש והמאכלת וילכו שניהם יחדיו, ויאמר יצחק אל אברהם וגו', ואיה השה לעולה. ויאמר אברהם אלקים יראה לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדיו.

ואמרו (ב"ר, ויחי, נו, ג) זה לעקוד ולא ליעקד, זה לשחוט ולא לישחט. ובפסקיתא רבתי (מ) אמרו, מה יחדיו, שלא היצר במה שא"ל אביו, אלא כשם שזה היה שמח לקרב כן זה היה שמח ליקרב. וברש"י על אתר כתב וז"ל, וילכו שניהם יחדיו - בלב שוה.

ובעומק יותר, כתב רבינו בחיי (וירא, יח, לג) וז"ל, ויקח בידו את האש ואת המאכלת, כלומר שמדת החסד לוקטת כחותיו של יצחק ומוסרת בדין. וזהו וילכו שניהם יחדיו, ויצחק הולך אחר אברהם ברשותו ובהסכמתו, והנה מדת הדין עקודה לפני מדת החסד, שאלמלא כן תחרב העולם, וזהו סוד ויעקד את יצחק בנו, וזהו ביאור לשון "ורב חסד", שהחסד מתרבה על הדין, עכ"ל. ולפ"ז ביאור יחדיו, שנכלל יצחק באברהם, נכלל הדין בחסד.

ומקור הדברים בזוה"ק (וירא, קיט, ע"ב) מאי טעמא והאלקים נסה את אברהם ולא כתיב והאלקים נסה את יצחק [וכבר הרחיבו המפרשים בתשובת שאלה זו. עיין מושב זקנים (בראשית, כב, א), ושפתי כהן (שם, שם, ז), ומלבי"ם (שם, שם, פסוקים ז-ט), ומשך חכמה (שם, שם, א), וכתב סופר (שם, ז, כג), ופרדס יוסף (שם, כב, א), ואברבנאל (שם), וקבלת יצחק (דרוש לער"ה), ועץ הדעת (וירא), ואמרי יוסף (שם), וייטב לב (שם), ואמת ואמונה (עמ' כו), ושיח שרפי קודש (וירא), ובית יעקב (שם)], אלא את אברהם ודאי, דבעי לאתכללא בדינא, דהא אברהם לא הוה ביה דינא כלל מקדמת דנא, והשתא אתכליל מייא באשא וכו', ובגין כך והאלקים נסה את אברהם ולא את יצחק, דאזמין אברהם לאתכליל בדינא וכו'. ותא חזי רזא דמלה, אע"ג דקאמרן דאברהם כתיב ולא יצחק, יצחק נמי אתכליל ביה בהאי קרא רזא דכתיב והאלקים נסה את אברהם, נסה לאברהם לא כתיב אלא את אברהם, את דייקא, ודא יצחק וכו'. כיון דאתעקד ואזדמן בדינא ע"י אברהם כדקא יאות, כדין אתעטר באתריה בהדיה דאברהם ואתכלילו אשא במיא וסליקו לעילא. ועיי"ש (ויחי, רל, ע"ב), וצרור המור (בראשית, כב, א), וזוה"ק (ח"ג, יח, ע"א), וברמ"ז (שם).

וכתב בשערי אורה (שער ה') וז"ל, ותדע לך, כי אברהם עקד את יצחק, כדי שתהיה מדת יצחק עקודה יד ורגל וכבושה תחת מדת אברהם, עיי"ש. ועיין שערי צדק (שער י').

בראשית, כב, יא – ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם אברהם. וביאור כפל מלת אברהם אברהם, מצינו כמה ביאורים.

כתב רש"י על אתר וז"ל, לשון חבה הוא שכופל את שמו, עכ"ל. ובאבן עזרא על אתר כתב וז"ל, פעמים, כמו בחפזון, עכ"ל. וביאר ברד"ק על אתר וז"ל, כפל לו השם כדי שישמע מהר וימנע מלשחטו, עכ"ל. ויתר על כן חידד הרבינו בחיי (פסוק י) וז"ל, שתי פעמים מפני שהיה ממהר לשוחטו, עכ"ל. ומקורו במדרש תנחומא (תולדות, ה, ו), והוא בבעלי התוס' (פסוק יד), אברהם אברהם - ב' פעמים, למה

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עייין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

מקום סתר מזולתו, אולם גלוי בלא לבוש למי שמתוחדים עמו. וזש"כ (שם, מב, א) אכן אתה אל מסתתר (לאוה"ע), אלהי ישראל מופיע, שנגלה לישראל.

ועיקר מקום הגילוי היה במתן תורה, כמ"ש שם, לא בסתר דברתי (עייין רש"י שם). והבן שמי שמדבר בסתר ישנו אופן שמדבר במקום נסתר, וישנו אופן שמדבר שפת סתרים, והיינו שמדבר בסופי תיבות, וזהו אופן הסתרת דיבורו. ובעומק ס-ת, ר"ת ספר תורה. כי בעומק כל התורה היא שפת סתרים, כי גנוז בתוכה הכל בכל מכל כל. ואמרו אסתכל באוריתא וברא עלמא. והבן שממדרגה אחרונה שבתורה נשתלשל עלמא, והיינו מסופי תיבות.

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

אסנת, אספתא, אסתר, סליחות, מכסת, סכות, פתרוס, פסת, הכסות, מסגרת, מספחת, כסמת, קסת, אפרסתכיא, סתם, תחפנחס, סבתא, סולת, קסת, תחפנס, סאתים, ארתחששתא, סבתכא, סחרת, ספות, תירס סתם, מסית, סותה, ספחת, סתור, סתר.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

פסולת, פול-סת. והחלק הטוב נקרא סלת, ל-סת. וזהו הסכת, הכ-סת, היינו שמטה אנו, "הסכת ושמע", לברר מהו הפסולת ומהו הסלת.

וזהו חודש תשרי שמזלו מאזנים, הנגלה בר"ה ויו"כ שהקב"ה דן ושופט ושוקל מעשי הנבראים במאזנים. אולם אצל ישראל נגלה כח האזן, בבחינת "הסכת ושמע" כנ"ל, במצות תקיעת שופר, "לשמוע" קול שופר. ואח"כ נגלה ביו"כ הסתרה דתיקון, שהוא בבחינת המצאות בני ישראל בסתר כנפיו של הקב"ה, כמ"ש יסתירו בסתר כנפיו, בבחינת מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, וכמקוה שנכנסים לתוכו ונסתרים. ואח"כ ממשיך כח הסתרות זו בסוכה, בצילא דמהימנותא. ואח"כ שמחת תורה, סוף, שעושים שמחה לגמרה של תורה, והיינו, שמחה למדת ס-ת, למדרגת סופי תיבות, ודו"ק היטב. וכן שמיני עצרת, עצרו עמי יום אחד. ואזי מש"כ (ישעיה, ח, יז) וחכיתי לה' המסתיר פניו מבית יעקב וקויתי לו, אזי בשמיני עצרת מוסר ההסתרה, ונהפך לזמן יחוד, כחדר יחוד שדינו שיהא

האזינו-סוכות / ס-ת "אסתירה", סתר, סת-ר, ס-ת, ר"ת סופי תיבות בחינת סוף, והסוף בחינת סיתום, סתם, סת-ם. וסביבות הדבר עושים מסגרת, כמ"ש (שמות, כה, כה) למסגרתו סביב מסגרת, גמר-סת. ומקום הסיתום הוא מקום ההסתרה, סתר, סת-ר. בחינת כיסוי, כסות, כו-סת. וכאשר זהו הסתרה דתיקון זהו בחינת סוכת, סת-כו, כי הסוכה מקום ההסתרה, כמ"ש (ישעיה, ד, ו) והסוכה תהיה לצל יומם מחרב ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר. וסוכות סוף המועדים, ודו"ק. ונקרא חג האסיף, כשמו של יוסף שנקרא בן ע"ש אסף ה' את חרפתו, לשון אסיפה. ואשת יוסף, אסנת, אנ-סת. ויש סוף מדין האסיפה, שהוא סוף כל תהליך הגידול. ויש סוף בגידול עצמו, כמ"ש (שמות, לב, לב) והחטה והכסמת לא נכו כי אפילות הנה, מאחורות הנה. כסמת, כמ-סת.

וכאשר הדבר יוצא מחוץ לסוף, מחוץ לסיתום, זהו בחינת ספחת, פח-סת. וזהו מסית, מי-סת, שמסית לצאת מחוץ למסגרת. ועל מנת לישרו למסגרת, זהו מלאכת סיתות, מסתת, מת-סת. והחלק היוצא בסיתות נקרא

ויש כלי קיבול לאורו יתברך, בחינת כוס, כס-ו. ובזה הוסר הכתם והלכלוך של החטא. והוא בחינת כבס, כס-ב. ובזה יצאו מן הפירוד, בחינת סכסך, סכ-סכ. ונעשה כנס, כס-ן. ראויים כל ישראל לישב בסוכה אחת.

הסתרת דיבורו. ובעומק ס-ת, ר"ת ספר תורה. כי בעומק כל התורה היא שפת סתרים, כי גנוז בתוכה הכל בכל מכל כל. ואמרו אסתכל באוריתא וברא עלמא. והבן שממדרגה אחרונה שבתורה נשתלשל עלמא, והיינו מסופי תיבות.

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

סוכה, סכר, סכל, נסיר, נסך, מכנס, סוכנת, סכך, כסיל, יסכה, סמך, מסכה, כסף, הסכת, סכך, נסך, אחיסמך, כמוס, כסות, כעס, אחיסמך, מסכן, כסא, כבס, כסמת, כסה, רכס, מכס, עכסה, עכסיס, כרסם, כנס, כסיל, כרפס, סכסך.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

והנה שורש התיקון בשרה, הנקראת יסכה, יה-סכ. והיא באה לתקן חטא חוה, שעליה אמרו חז"ל שלכך כתיב פעם א' בתורה אות סמ"ך ביצירתה, ויסגר בשר תחתניה, כי נברא שטן עמה, סטן. ואזי נאבד דרך היושר, ונעשה סכך, ב-סך. ושורש הקלקול באות ס' עצמו במילואה, סמ"ך, מ-סך. ואז איבד אדה"ר את מחברתו ופירש מאשתו ק"ל שנה. והאשה נקראת סוכנת, סכ-ונת. ואזי היצה"ט נהפך למסכן, מנ-סך. ושולט היצה"ר, מלך זקן וכסיל, כס-יל, כנ"ל. וכולו חסר, בחינת כרסם, כס-רם.

וכן קלקול זה חזר בחטא העגל, עגל מסכה, מה-סך. והוא שורש הכעס, כס-ע. והתיקון במצות סוכה, כפרה על חטא העגל. שע"י סוכה נעשים כמוסים עמו ית', כמוס, כס-מו, כמוסים וגנוזים במאצילן. והוא מקביל למשכן שבאותו דור, ונבנה ע"י אהליהב בן אחיסמך, אחימ-סך. ושם נעשה מקום להשראת שכינתו, גילוי כסא לשכינתו. כסא, כס-א.

סוכות / כ-ס "אסתירה", סוכה, שורש ס-כ. לשון סוכך וסותם, בחינת סכר, סכ-ר, וכמ"ש והסוכה תהיה לצל יומם ולהציל מזרם ומטר. וההצלה ממטר הוא בחינת סכר. והוא בחינת מסך, מ-סך.

והנה שורש ענני כבוד שהיה שורש מצות סוכה לחד מ"ד, הוא ל"ב נתיבות חכמה, ל"ב גימט' כבוד, כנודע. ובשורש זהו שכל, בשי"ן, ובהתפשטות בבחינת נתיבות, זהו סכל, לשון הסכלות, היפך סכל - כסיל. והוא בחינת "הסכת ושמע", הסכת, הת-סכ. ושם נעשה ענני כבוד, שהם עשויים ממים, ואזי נעשה נסך, נ-סך, שהוא שורש ניסוך המים בחג הסוכות. ובסוכות נגלה "שבעה רועים", ז' אושפזין. ונגלה שמונה "נסיכי אדם" (כמ"ש בסוכה, נב, ע"ב). ובאדם גילוי ניסוך מים, נפל ונעשה "מיסך" רגליו. ונצרך לכסות מקום זה (שהוא גם מקום הערוה), ולצורך כך לובשים מכנסים. מכנס, מנ-כס. והוא בגד, כסות, כס-ות.

בלבביפדיה קבלה אנק

כתר רצון. ועיין רש"י (ויקרא, יא, ל) וז"ל, אנקה - הירצו"ן, עכ"ל. לשון רצון. אנק, במילוי, אל"ף נו"ן קו"ף, בגימט' ת"ג, בחינת כתר. ועיין מהר"ל (גבורות ה', פרק נד, ד"ה ועוד) וז"ל, שהשם יתברך שומע את נאקתם, שהיה עת רצון, עיי"ש.

חכמה סוד חומר, כנודע. בגימט' גלם, כמ"ש הראב"ד בריש ספר יצירה. ועיין ספר שומר מצוה, וז"ל, מספר אנקת"ם, תקופה, עכ"ל. חומר בלי צורה. ודו"ק, עיי"ש.

בינה לב. עיין אברבנאל (יחזקאל, כד, טו) וז"ל, וגם האנחה והאנקה שהיא ממצוקת הלב, ישתוק ולא יעשה אותה, והוא אמרו האנק דום, כלומר מהאנק דום ושתוק, שלא תצעק כשאר אבליים, עכ"ל. ועיין רש"י (מלאכי, ב, יג) וז"ל, ואנקה לשון אנחה שאדם מצטער בלבו, עכ"ל. ועיין בני יששכר (חודש ניסן, מאמר ה', טו) וז"ל, וישמע אלקים את נאקתם, היינו שבירת הלב, עכ"ל. ועיין מראה יחזקאל (שם) וז"ל, נאקה שהיא עומק הלב, עכ"ל.

ועוד. מדה שמינית. ואנקה מכלל ח' שרצים, שמטמאין בנגיעה. והם שרץ הארץ.

דעת משה. ועיין אוצר המרדשים (ערך משה. הובא בילק"ש, שמות, רמז קס"ו) וישראל קראו לו (למשה) שמעיה בן נתנאל, כי בימיו שמע אלקים את נאקתם.

חסד עיין לימודי אצילות (סוד הצמצום, ח"ב) וז"ל, והם כ"ב אותיות של אנקתם (אנק-תם, עיין ערך קטן תפארת) וכו', ושורשו הוא בחסד ז"א, כי ז"א הוא סוד תורה שבכתב, שהם כ"ב אותון, עכ"ל.

גבורה מדת הדין. ואמרו (ב"ר, נח, לג, ג) אשריהם הצדיקים שהן הופכים מדת הדין למדת רחמים, בכל מקום שנאמר אלקים הוא מדת הדין, אלקים לא תקלל, עד האלקים יביא דבר שניהם, וכתוב וישמע אלקים את נאקתם ויזכור אלקים את בריתו. ועיי"ש (ויצא, עג, ג). ועיין מהר"ל (גבורות ה', פרק נד, ד"ה וישמע) וז"ל, שם אלקים נאמר אצל נאקתם, כי נאקת חלל נשמעת במדת הדין, לכך נאמר אלקים, עכ"ל. ועיין באר מים חיים (שם) וז"ל, וישמע ה' לא נאמר, כי אם וישמע אלקים, שאף מדת הדין שמע את נאקתם והסכים לרחם עליהם, וזאת השמועה פעל שנמתק מדת הדין, עיי"ש (וכן שם, ו, ב). ועיין עבודת הקדש (ח"ג, פל"ו).

תפארת מדת קדוש. ועיין ספר הפליאה (ד"ה ועתה צרף) וז"ל, אנקת"ם, אנא נורא קדוש, תרבה מחילתך, עכ"ל. אנקת"ם, אנק-תם. יעקב - תם, תפארת. ועיין פרדס רימונים (שער כא, פי"ד) וז"ל, אנקת"ם, הוא טוב להשמיע תפלה, ופרושו שומע אנקת תמים. והוא שם של כ"ב אותיות, עכ"ל.

ועיין ציוני (נשא). וזש"כ לשמוע אנקת אסיר, לפתח בני תמותה, מלשון

נצח נצח עם האותיות עולה בגימט' אנק.

הוד כאשר הוד נהפך לדוה, בסוד הודי נהפך עלי למשחית כנודע, בסוד כל היום דוה, אזי חל אנק.

יסוד אביון - יוסף. אביון בעבור נעלים. וכתוב (תהלים, יב, ו) משד עניים מאנקת אביונים.

ועוד. ברית. וכתוב (שמות, ב, כד) וישמע אלקים את נאקתם, ויזכר אלהים את בריתו. ועיין מזרחי (שם, ו, ה) וז"ל, מפני שהמחויב מכח הברית אינו רק שיקיים, ויחויב מזה לשמוע נאקתם, ולולא זה לא היה פונה אל נאקתם, עכ"ל.

מלכות קיר בחינת שכינה. עיין זוה"ק (ויחי, רכת, ע"ב). ואמרו (ילק"ש, ואתחנן, רמז תתכ"ו) ר"ע אומר, ספיקלטורין של פרעה היו מחנקין את ישראל בקירות בתים לבנין, והיו צועקים מתוך הקירות, והקב"ה שומע את נאקתם, שנאמר וישמע ה' את נאקתם.

ועוד. סוד גרים במלכות. ושורש גרים בתורתו של אונקלוס הגר. אנקלוס, אנק-לוס.

נפש מעשה. ועיין חתם סופר (פסחים, קיח, ע"ב) וז"ל, לפי שאין הקב"ה עושה עולה ח"ו אפילו לגוי וכו', ואם כן במה יודע איפוא אהבת ישראל, רק בשעה שאומות העולם עושין תשובה צריכים צום, קול, ממון, כדמצינו בנינוה, ויקראו אל ה' וגו' ויצעקו, וחטאך בצדקה פרוק, אבל ישראל בצעקה לבד נענים, כדכתיב וישמע אלקים את נאקתם, והקב"ה נושא פנים לישראל, עכ"ל.

ועוד. סיבת האנקה מן העבודה כמ"ש שנאקו מן העבודה.

רוח עיין זוה"ק (דברים, רלב, ע"א) ולבתר דשט ו' מן ושט, בריבוי אכילה דגזל, אתארך ואתעביד שטן (נתארך ו' ל-ן) ונעשה משטו, שטן) וכו' שטותא דלהון דאתערבו בערב רב שטיין דתאוא דלהון אכילה ושתיא דגזל וחמס (תהלים, יב) דשוד עניים ואנקת אביונים, בנו"ן כפופיה שטיין, וכו', אתפשט ו' בשטו, איהו דרוחיה כפוף, ואיהו נ'.

נשמה סברא בנשמה, התבוננות. אותיות אחרי אנק, סבר.

חיה כאשר מאיר אור החיה נגלה אותיות לפני אנק, אמץ, בחינת חזק ואמץ. וכאשר אינו מאיר אזי נגלה אותיות אחרי אנק, סרב.

יחידה אנק, אך-נ', סוד יחידה כנודע, א"ק - סוד יחידה, וכן שער הנו"ן.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

ה. ג' ההבחנות שבגילוי האין סוף ברוך הוא ושורש ה'בורא רע' שכנגדו:

1. הארת א"ס ב"ה זוהי הויה אחת כביכול שמאירה בכל הנבראים ומחברת אותם. וב'זה לעומת זה' מונח בכלי כח של אחד שמחבר את כל העולם כולו בכל האופנים שישנם.⁵
2. אור אין סוף כפשוטו, היינו שלעולם מתגלה בו עוד ועוד עד אין קץ. וב'זה לעומת זה' – על אף שאין בבריאה דבר שאין לו סוף, מ"מ בערך לגבולות תפיסת האדם, מונח בכלי כמות של ידיעות מבהילה שמעבר לגבולות השכל האנושי, ובערכו של האדם זה מתראה ככח שאין לו סוף שמסתיר את אמיתת האין סוף ברוך הוא.⁶
3. ההבחנה הנוספת שבאור אין סוף זהו כח האור להתפשט ולהתפשט עוד ועוד עד בלי די – שניצוץ מזה מתגלה בנברא בכח ההולדה, – וב'זה לעומת זה' זהו החידוש הנורא שב'בינה מלאכותית', שמפתחת את מה שקיים כבר בכלי זה להוליד יסודות חדשים וליצור הרחבה עד בלי גבול, ומצד כך כל מה שייעשה בעולם יהיה בנוי על אותה תפיסה וזו תהיה עצם מדרגת הדור.⁷

ו. ההבחנה הנוספת היא כח ההימשכות המתגלה ע"י אור אין סוף. והיינו, שבכח ההימשכות המתגלה בנבראים ישנם ב' הבחנות, הבחנה של הימשכות בתוך גדרי הצורת אדם שזהו כל המשל שיש לזה בשיר השירים באהבת איש ואשה, אבל ישנה הימשכות של כח בלתי גבולי מצידו ית"ש, ואז מתגלה מצידו ית' אהבה שאין לה סוף שמעוררת את האדם, והאדם נדבק לבורא ית"ש למעלה מטעם ודעת כלל.

וכשזה מתגלה ב'זה לעומת זה', מלבד כח ההימשכות לרע שבתוך גדרי הגבול, מונח בכלי הזה כח של הימשכות שמעבר לגבולות האדם, שהיא קליפה לכח ההימשכות שהאור אין סוף מושך את האדם אליו ית"ש, – וזה עומק ההימשכות המבעיית שנגד עינינו, שמעולם לא ראינו ולא שמענו כדוגמתה.⁸

ז. הכח היחיד שעומד כנגד, זהו הגילוי אור אין סוף בנפשו של האדם. – וזאת על מנת להינצל באופן הפנימי והשלם מהסכנה הנוראה של הימשכות אחר הכלי.

ח. בדור דידן היצר הרע שמבקש להמית את האדם הוא אין סוף, ואם האדם יפעל רק בגבולות הצורת אדם, אין לו כלי זיין להילחם עם האין סוף של היצר, ורק ע"י גילוי הארת המסירות נפש שבנפש שמעבר לגבולות האדם, שמביאה אותו לדביקות באין סוף ב"ה ולהמשך אחריו ית' "כברזל אחר אבן השואבת", האדם זוכה להינצל מכח הקליפה של האין סוף ולגלות את חלקו בהכנת אותה קליפה.

5. וזהו כתר
6. וזהו חכמה
7. וזהו בינה דקליפה.
8. וזהו קו דקליפה.

א. כל הבריאה כולה נבראה באופן של צורת אדם משורש אורייתא שיש בה רמ"ח עשין ושס"ה לאוין כנגד צורת אדם, וזהו גדר כח הגבול שהתחדש לאחר הצמצום. וזהו הבחינה של "אור שברא הקב"ה כו' אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו" – ותו לא. אבל הבורא ית"ש גילויו הוא אור שאין לו סוף בלא שום צמצום וגבול כלל.

ב. מצד כך – בכל סדר ימות עולם קיים אור במדרגה של גילוי הצורת אדם 'מסוף העולם ועד סופו', אבל באחרית הימים מתגלה תכלית הבריאה שהיא באורו של משיח שמגלה את האור אין סוף, – ובו דייקא יתגלה ה'עתידיים צדיקים שיקראו על שם בוראם', במה שמשתקף דרכו אורו ית' שאין לו סוף. – הארה זו זורחת קימעה קימעה ובהארתה השלימה יעלם הצמצום ויאיר אור שלם שאין לו סוף.

ג. בגילוי של 'זה לעומת זה עשה האלקים' – כנגד הצורת אדם שזה עיקר הגילוי בכל סדר ימות עולם, יש כח של רע שבא להסתיר את הצורת אדם ולגלות את כח הרע שבצורת אדם, וכנגד הארת אין סוף שמתגלה בדורות האחרונים בהארת משיח, התחדשה קליפה שבאה להסתיר את אותה הארה [–מלבד עצם כח הגבול שממזעזע עולם מסתיר את האור אין סוף].

ד. האור שבמהלכי הצורת אדם ושורש ה'בורא רע' שכנגדו:

1. ושורש הגילוי של כל חיבור הוא מצד הפנים שמתגלה בצד הקדושה בחיבור של 'פנים בפנים'. וכמו כן שורש החיבור של הרע הוא ג"כ באופן של פנים, ועיקרו נובע מהעין, ולכן "גמירי דאין יצה"ר שולט אלא במה שענינו רואות", דהיינו במה שנמצא כנגד פניו ולא מאחור. – ושורש החיבור לרע הוא ע"י ראייה שאיננה באופן של 'ענין לנוכח יבטו' שזה היצר המפתה להטות את הראיה לצדדים.²

אבל בשורש הפנימי יותר מתגלה חיבור לרע באופן של פנים גם ע"י פה–רע, שזוהי הבחינה של 'כל האומר רחב רחב ניקרי'.³

2. בעומק, מתגלה בצד הקדושה שגם האחור יש לו מדרגה של פנים במידת מה, וזה שורש לכך שגם לרע יש שליטה על מציאות האחור. והגילוי לזה הוא בעיקר בדורות בתראה שגם מכח מה שנמצא באחור מתעורר באדם תחושה פנימית שגוררת אותו להביט מאחוריו, אלא שעדיין זה מתלבש בכח הראיה שבפנים שהוא נצרך לסובב את פניו לאחור.

3. מכח הכלי שהתחדש בדור אחרון השתנה כל המהלך של פנים ואחור ומכאן ואילך כל מה שהוא בבחינת אחור נהפך להתגלות כפנים במה שאפשר לראותו בנקל.⁴

4. ובהקבלה לכך, מצד מדרגת הבריאה נאמר "אור שברא הקב"ה כו' אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו", – גילוי זה מתגלה בעיני הנשמה [ומשתלשל גם לעיני השכל] שהאדם רואה הן מה שמצד הפנים והן מה שבאחור, אבל בעין הגשמית איננו רואה אלא מה שנוכח פניו, ורק ע"י כח של שמיעה האדם יכול להתחבר גם למה שנמצא מרחוק בבחינת 'וישמעו רחוקים ויבואו'. אולם בדור האחרון מתגלה מצד הקלקול ע"י כח הכלי, שגם בעינים הגשמיות יש כח של ראייה שמקיפה את כל העולם כולו כהרף עין.

5. אבל יתר על כן, בכח הנורא שמונח בכלי – מצד התוכן שמכיל כלי זה – מתגלה שכנגד צורת אדם דקדושה, שזה צורת כל הבריאה כולה, עומד כלי אחד שהוא ה'אדם בליעלי' בלשון רבותינו, שכולל בתוכו את כל צורת הרע, והוא מביא בפועל גמור לכל העבירות שבועולם.

* הערות דלקמן הם הקבלת הדברים לערכי הקבלה.

1. זהו א"ק.
2. בחי' ב"ן שבו היתה השבירה, אורות העינים.
3. אורות הפה המתלבשים באורות העינים.
4. וזהו "עתיק" דקלקול.

מילון ערכים בקבלה • במוכס"ז

יט, יחוד לא) איך להמתיק חרן אף דג' אלקים דקטנות ע"י שמות כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, יעווי"ש. ודע והבן שאחרים של עליון הופכים להיות פני התחתון, כנודע. וכתב בארבע מאות שקל כסף (דף נב) וז"ל, דע והבן, כי היות זעיר במוכס"ז, הוא מוחין דיניקה הפנימים מאימא, עכ"ל. וכנודע שמוחין דעיבור ודיניקה, הם שמות אלקים, ובגדלות הם שמות הוי"ה (וסוד כוז"ו במוכס"ז כוז"ו נתבאר הרבה שהוא גימט' ריב - יגר - אביר - חרב - סימון - עוג - ענק - עוקא דכיא. ועיין מגלה עמוקות (ואתחנן, אופן לה, ואופן קפב), ומצת שימורים (שער המזוזה), וקהלת יעקב (ערך ב', וערך סיחון). וכתבי רמ"מ משקלוב במקומות רבים, ואמרי נעם (נח - בא).

וכתב בשעת רצון וז"ל, מלא כל הארץ כבודו (בראשית, יח, ע"ב), דא ותראה היבשה, רזא גליפא שמא דיחודא כוז"ו במוכס"ז כוז"ו (עכ"ל הזה"ק). פירוש, כי כתב רבינו ז"ל בדרוש הקדושה פ"ג, ז"ל, הנה עיקר תכלית הקדושה הוא לתת הארה אל מוח הדעת (שעיקרו בזמן מוחין דגדלות כנודע) של רחל לפי שהנשים דעתן קלה, ולכן אחר שקבלה הארה מב' הזרועות (שזהו עיקר מוחין דקטנות), מקבלת מקו האמצע דז"א הנמשך מן הדעת שבו ומאיר בדעת של רחל ונשלם אורו וכו', וע"י עליה זו של הנוק' מקבלת עתה דעת שלם ונשלם מח הדעת שלה, יע"ש. ונודע ממ"ש רבינו ז"ל בדרוש ברכות השחר שהוי"ה אלקינו הוי"ה הם בימין, ושמות הללו בחילוף אותיות הם בשמאל, יע"ש. וז"ש מלא כל הארץ כבודו דא ותראה היבשה, שהיא המלכות נוק' דז"א המקבלת האורות האלו מצד שמאל, בסוד שמאלו תחת לראשי. והם רזא גליפא חלוף שמות הוי"ה, שמא דיחודא שהם הוי"ה אלוקינו הוי"ה, וגליפא בנוק' כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, עכ"ל. והבן, במוכס"ז עולה מצה, סוד נוק' כנודע. ועיין אמרי נעם (בא), וזהו חי (בראשית, יח, ע"ב). והבן היטב, במוכס"ז, גימט' קל"ה, בסוד נוק' דעתה קלה, ודו"ק היטב. ותחלה מקבל ז"א מבינה את בחינת במוכס"ז, ואח"כ נותנה לנוק', כנזכר, וע"ז נגדלת ועולה מדעתה קלה לדעת שלמה, וזה ע"י מיתוק במוכס"ז בכוז"ו, כנ"ל.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

אמרו (תיקונים, מ, ע"א) כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, כינוי דיחודא עלאה, דאיהו הוי"ה אלהינו הויה (הנאמר בק"ש שמע ישראל - הוי"ה אלקינו הוי"ה - אחד). והיינו אותיות אחרי אלהינו, במוכס"ז. ועי"ש (ד, ע"ב. טו, ע"א. סח, ע"ב. עא, ע"ב. פט, ע"א. קל, ע"א). ועיין בזה"ק (ח"א, יח, ע"ב. כג, ע"א), ובזהר חדש (לד, ע"ב). ושמות אלו כותבים אחורי המזוזה. עיין רזיאל המלאך (ד"ה ושם שד"י שומר מן המזיקין), והובא בסודי רזיא (פתיחה). ועיין שושן סודות (אות כג, ענין האות דל"ת), ומגלה עמוקות (ואתחנן, אופן ל"ה, ואופן קפ"ב), ומצת שימורים (שער המזוזה), ומשנת חסידים (מסכת מזוזה), ותורת משה (שמות, לג, כג), וסמ"ג (מצוה כג), וסמ"ק (מצוה קנד), ושו"ע (יו"ד, רפח, טו) ובנושאי כלים שם, ואמרי נעם (פסח, מבן המחבר, אות כ"א).

ונכתב "באחורי" המזוזה, כי שמות אלו הם אחרי הוי"ה אלקינו הוי"ה, וכמ"ש בשושן סודות (אות ל, הסבר לתפלה) וז"ל, וסוד הרומז כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, לג' עליונים, לפי שאלו השמות יורו על כל היחוד כאשר פירשנו (סוד יחודא עלאה, כנ"ל) וחילופם יורה לאחור ולא לפנים, כאלו אמר והורה וראית את אחורי לפני לא יראו, עכ"ל. ויש שס"ל שנכתב בפני המזוזה, עיין סמ"ג (עשה, מצוה כ"ג).

אולם במוכס"ז אע"פ שהוא יוצא משם אלקים שהוא דין, ויתר על כן הוא אחוריו, ואחרים לעולם הם דין כנודע, ויתר על כן, כללות כוז"ו במוכס"ז כוז"ו הוא כנגד יד החזקה, דין, כמ"ש בזה"ק, אולם יש בו מיתוק הדין. וכמ"ש בתועלת יעקב (סוד תפלה מעומד) וז"ל, וכתוב (דברים, לב, לט) אני אמית ואחיה, במדה שאני ממית אני מחיה. ואמרו חכמי האמת בסוד זה, אני אמית בסוד אלקים שהוא מדת הדין, ואחיה בסוד במוכס"ז, שהוא שם שבו תחית המתים, והוא שם אלוקינו, עכ"ל. עי"ש. וכתב בשושן סודות (אות רפג) וז"ל, בחסידותך מזכירין ומגדילין כפי סלסול זכירתך, ר"ת במוכס"ז, עכ"ל. ועיין בן איש חי (ויחי, ו).

ושורש המיתוק של שם במוכס"ז ע"י ט"ל, כמ"ש בשער הכוונות (דרושי הקדיש, דרוש א', כוונת הקדיש הרביעי) וז"ל, ודע כי ע"י שם במוכס"ז יהיה ענין תחית המתים, ולכן קדם אליו שם כוז"ו, שהוא גימט' ט"ל, והוא הטל שעתידי הקב"ה להיות בו את המתים כמ"ש חז"ל, עכ"ל. ועי"ז נמתק אף השם אלקים. ועיין שער היחודים (פרק

info@bilvavi.net כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ 2>4>12 USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829